

Asia: VM135:00/2016 VM/2245/00.01.00.01/2016

Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeita koskeva työryhmäraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kyseessä on monimutkainen kokonaisuus, johon liittyy paljon lainsäädäntöä, joka voi olla myös ristiriitaista keskenään, kuten raportistakin käy ilmi. Raportissa on käsitelty asiaan liittyvää lainsäädäntöä melko kattavasti, mutta kieliasioita siinä ei ole huomioitu laisinkaan.

Perustuslain 6 § 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan kielen perusteella. Perustuslain 17 § 2 momentin mukaan jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä turvataan lailla. Julkisen vallan on, perustuslain mukaan, huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan.

Sähköisten ja digitaalisten palveluiden kehittämisessä kielivaatimukset on otettava huomioon jo kehittämisvaiheessa, jotta käyttäjät ovat samalla viivalla palvelun suhteen kielestä riippumatta. Kielivaatimuksilla on myös taloudellisia vaikutuksia hankkeiden kehittämiseksi, jotka pitää identifioida jo kehittämisvaiheessa.

Raportissa tuodaan monipuolisesti esiin sähköisen asioinnin ensisijaisuuteen liittyviä haasteita, joista yksi monet liittyvät siihen, että asiakkaan voi todeta saaneen tiedon asian etenemisestä tai päätöksestä. Suomi.fi -viestit palvelu on jatkossa luonnollinen paikka toimittaa viranomaiset viestit asiakkaalle, mutta siihenkin liittyy haasteita. Yksi ongelmista on ns. ilmoitusten toimittaminen asiakkaalle saapuneista viesteistä. Ihmiset käyttävät usein monia eri sähköpostitilejä ja saattavat myös lopettaa niiden käytön, muistamatta että osoite on annettu viranomaisille yhteysosoitteeksi. Yksi tapa lähestyä tätä ongelmaa voisi olla pysyvän suomi.fi -osoitteen antaminen kaikille kansalaisille. Kyseessä olisi ns. kääntöosoite, johon ei sisältyisi sähköpostilaatikkaa. Kansalaisen tulisi

ottaa osoite käyttöön kirjautumalla Suomi.fi-verkkopalveluun ja antamalla joku osoite, johon se käännetään. Ilmoitukset lähetettäisiin tunnus@suomi.fi -osoitteella, josta ne kääntyisivät asiakkaan ilmoittamaan osoitteeseen. Tunnuksena voisi käyttää jonkin standardin (esim. SIP-protokollan (Session Initiation Protocol)) mukaista tunnusta, joka voitaisiin antaa automaattisesti kaikille VRK:n toimesta VTJ:ssä. Tällöin samaa tunnusta voisi käyttää myös esim. puhe- ja pikaviestinnässä. Kansalaisen kannalta tilanne olisi sama kuin se, että ilmoittaa sähköpostiosoitteen viranomaiselle, mutta viranomaisen näkökulmasta hyötyinä olisivat tunnuksen käyttömahdollisuus eri viestintäkanavissa sekä VTJ:ään tallennettu yksilöivä tunniste, joka ei sisällä sensitiivistä tietoa, kuten henkilötunnus.

Karttaavi Tommi
Suomen Kuntaliitto ry - Tietoyhteiskunta-asiain päällikkö